

SVÅRIGHETSGRAD:

”Med en förnuftig plane-ring kan du bygga hela väggen på en helg. Har du bara rätt verktyg är det lika lätt att arbeta med regler av stål som av trä.”

INNAN DU BÖRJAR

Material

- 13 mm gipsskivor, helst 90 cm breda som är lättare att hantera
- Ljuddämpande stålreglar, akustikreglar (här Knauf Multireglar MR)
- 3,5 x 25 och 3,5 x 42 mm gipsskruvar för stål och 5 x 40 mm spikpluggar
- Akrylfogmassa (akustisk tätmassa)
- 70 mm mineralull
- Gipsbruk
- Fogtejp

Prisbild

Cirka 750 kr/löpmeter

Specialverktyg

- **Fixertång:** används för montering av stålreglarna
- **Plåtsax:** används för klippning av stålreglarna
- **Fotlift:** används för att lyfta upp gipsskivan en bit från golvet, och det görs lätt med ena foten

Lördag 09:00

Snörslån garanterar en rak vägg

När du har markerat var de två yttre reglarna i väggen ska stå, bör du markera på golvet för resten av reglarna, så att du får en rak linje. Det görs mycket enkelt och snabbt med snörslå.

LJUDisolera din nya vägg

Om du ska resa en ny mellanvägg, bör du också ljudisolera den. Visserligen blir väggen lite dyrare, men det är en investering du blir nöjd med.

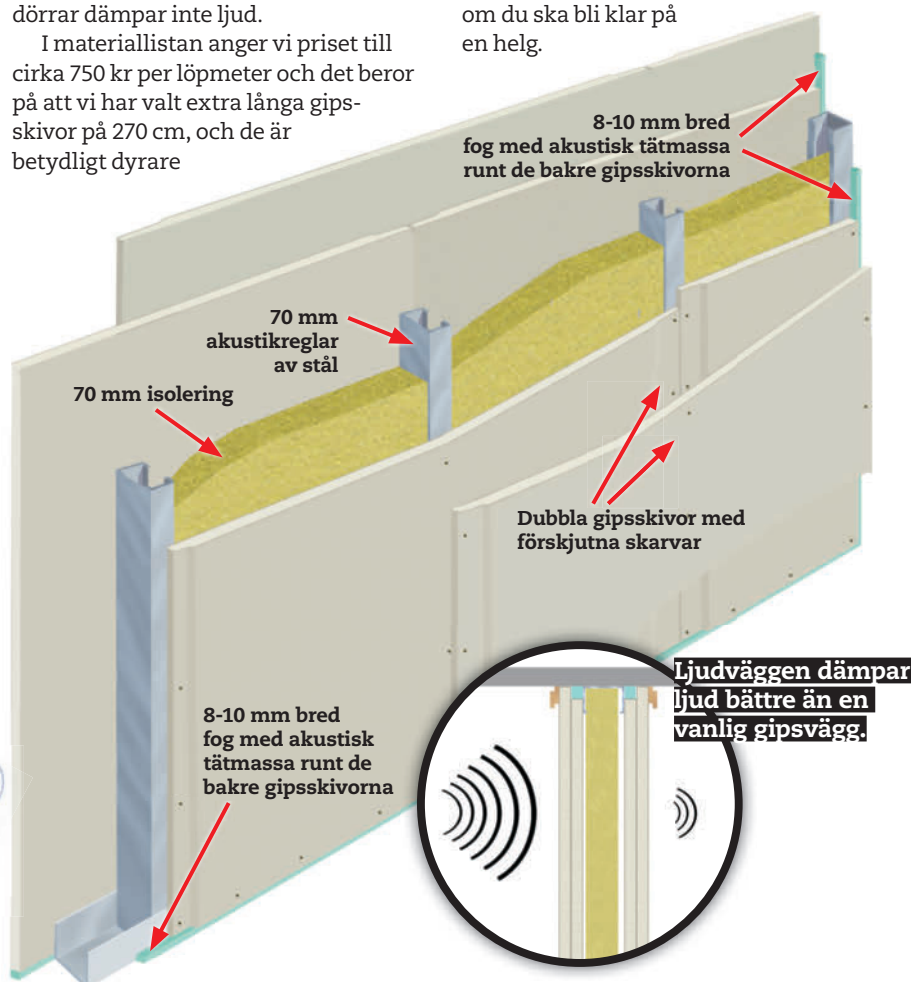
Du ska använda särskilda stålreglar när du reser en ljuddämpande vägg. Och du ska täta runt de första gipsskivorna med en akustisk tätmassa. Det är de två stora skillnaderna mellan en ljuddämpande vägg och en vanlig gipsvägg.

Om du vill montera en dörr i den nya väggen är det viktigt att du tätar noga runt karmen. Du ska också välja en tung, massiv dörr för vanliga innerdörrar dämpar inte ljud.

I materiallistan anger vi priset till cirka 750 kr per löpmeter och det beror på att vi har valt extra långa gipsskivor på 270 cm, och de är betydligt dyrare

än standardskivorna, som är 240 och 250 cm långa. Här har vi valt 90 cm breda skivor som är mycket smidigare att hantera än skivor på 120 cm bredd.

Oavsett vilken storlek dina skivor har, ska du var noga med att få ljuddämpande skivor. Du bör göra en ritning, och ju noggrannare den är desto lättare blir det att skriva en inköpslista över det material du behöver. Allt material måste finnas hemma om du ska bli klar på en helg.

Stoppa ljudet

En ljuddämpande vägg stoppar ljudet på flera sätt:

Gipsskivor: Ju tyngre väggen är, desto svårare är det för den att vibrera. Det är vibrationerna (svängningarna) som fortplantar ljudet. Ju flera gipsskivor, desto stummare vägg.

Fogmassa: Den akustiska tätmassan runt de bakre gipsskivorna täpper igen alla springor så att ljudet inte kan tränga igenom via luft.

Isolering: Den förhindrar att utrymmet mellan gipsskivorna förvandlas till en klanglåda, som förstärker ljudet. Det är inte nödvändigt att fylla igen till 100 procent för att eliminera klanglådeeffekten.

Ståltrekar: Vanliga ståltrekar kan vibrera, därför ska du använda akustikreglar som dämpar ljudet med upp till 8 dB(A) – och det kan du märka.

Lördag

Mät och markera

Börja med att göra en arbetsritning där du markerar var ståltreklarna ska stå.

Kom ihåg att den fasade spackelkanten ska skäras bort från de bakre skivorna, när de placeras mot angränsande vägg eller dörr. Det innebär att om du som vi använder 90 cm breda skivor, så blir den första skivan endast 84–85 cm bred. Den första ståltrekan placeras dikt an mot angränsande vägg och nästa regel ska placeras 42 cm därifrån. Då menar vi avståndet från väggen till centrum på regeln.

Resterande regler placeras med ett centrumavstånd på 45 cm.

1 Mät noga och markera på väggen var den första regeln ska placeras. Tänk på att gipsskivorna är 2 x 13 mm på båda sidorna av regeln.

TIPS: När du har mätt upp sätter du ett kryss där regeln ska stå.

2 Markera väggens placering på golvet från vägg till vägg. Dra streck längs lång linjal eller använd en snörslå, som ger en rak linje. Det är längs den som du ska placera golvreglarna.

Klart på en helg

Lördag 1:00

Två olika stålreglar

Reglarna som monteras på golvet och i taket skiljer sig lite från akustikreglarna på att de är försedda med en remsa kraftig skumplast, som tar upp ev. ojämnheter i golvet. De stående reglarna är akustikreglar som bättre förhindrar vibrationer i konstruktionen.

Lördag 13:00

”Nu har stålreglarna monterats och det är dags att sätta upp gipsskivor på den ena sidan av regelstommen. Vi är extra noga med att täta runt de bakre gipsskivorna.”

Lördag 15:00

Använd bitshållare med djupstopp

När du skruvar fast en gipsskiva är det viktigt att skruvhuvudet försänks så att det sedan kan spacklas över. Men det får inte dras ner så långt att det går igenom kartongen runt gipset. Detta klarar man om man använder bitshållare med djupstopp. Wolfcraft har en magnetisk modell för cirka 200 kr.

Regelstommen

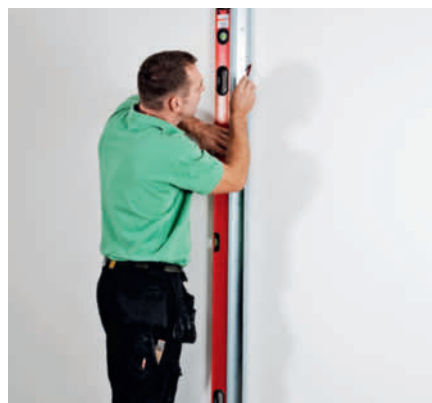
Regelstommen i väggen består av 70 mm akustikreglar. Till arbetet med dem behövs en stark plåtsax. Om du inte har en sådan bör du köpa en, eller i varje fall låna en. Ett annat verktyg som behövs är en fixertång som man fogar ihop reglarna med.

Här är golvet av betong och vi fäster golvreglarna direkt på betongen. Till det använder vi 5 x 40 mm spikpluggar. Om underlaget hade varit trä, hade vi i stället skruvat fast reglarna med 3,5 x 42 mm skruvar – samma som används när man skruvar i dubbla gipsskivor.

Vi fäster skenan med en spikplugg på var 40–50:e cm.

1 Vi mäter för golvregeln och klipper sedan av den. Med tusch markeras klippet på båda sidorna för att regeln ska klippas av vinkelrätt.

4 Veggregeln klippes till rätt längd. Den ska nå nästan hela vägen upp till taket. Vi kappar den 1 cm kortare. Då blir det lättare att få den på plats. Regeln ställs lodrätt och fästs på var 40–50:e cm. Regeln på väggen mitt emot monteras också.

5 Nu kan takregeln fästas och det gör vi längs det streck vi gjorde med snörslån mellan de två reglarna. För att slippa stå med armarna i vädret stöttar vi takregeln med ett par akustikreglar medan vi fäster den i taket.

Gipsskivor sätts upp

Eftersom gipsskivor är tunga har vi valt 90 cm breda skivor, som är mer hanterbara än de som är 120 cm breda. De skärs till med hobbykniv, och här kappar vi dem 2 cm kortare än takhöjden. Då får vi plats för den ljudtäta fogen hela vägen runt om. Men det är endast de bakre (inre) skivorna som kapas 2 cm kortare. De yttre närmast rummet kapas 1 cm kortare.

Den akustiska tätmassan läggs på så snart de inre gipsskivorna är på plats och innan de yttre ska skruvas fast. Fogmassan blir hård när den stelnar och kan puta ut lite, och därför monterar vi de yttre skivorna så snart vi har fogat. Då kan de ta upp ev. ojämnheter i fogen.

1 De första gipsskivorna fästs med 3,5 x 25 mm gipsskruvar för stål. Vi använder bitsförlängare med djupstopp. Skivorna har först ställts på 9 mm tjocka klossar på golvet. Då får vi automatiskt en fog både upptill och nertill på cirka 1 cm.

2 Golvregeln fästs med 5 x 40 mm spikpluggar i förborrade hål. .
VIKTIGT! Undersök nogga att det inte finns vattenrör eller elkablar ingjutna i betongen!

3 Klipp ett hål i golvregeln och väggregeln om du senare ska ha besök av elektrikern, som ska dra kablar. Ta en bit grov kabel som mall, så att du ser hur mycket du ska klippa bort.

6 En akustikregel klippas till rätt längd och placeras sedan enligt måtten på ritningen. Centrumavståndet mellan dem ska vara 45 cm, men den första ska placeras 40–42 cm från väggen. Regeln låses med fixertången.

7 Kapa alla regler i samma ände om elektrikern ska dra kablar i. Det finns hål i alla regler för pex-rör, som elektrikern drar kablar i. För att hålen ska hamna på samma höjd, ska alla regler kapas i samma ände.

Förbered väggen för din platt-tv

Om du redan nu har bestämt dig för att senare hänga upp en platt-tv på väggen, eller kanske hänga något annat tungt som en bokhylla, så bör du passa på att förstärka väggen. Det gör du genom att montera en skruvfast skiva, t.ex. plywood, mellan ett par av de lodräta reglarna. Det går bra även med brädor eller spånskiva. Den förstärkande skivan fästs med ett par skruvar i de lodräta stålreglarna och sedan med ett par gipsskruvar från framsidan genom gipsskivan.

2 Fogen fylls igen hela vägen runt med den akustiska tätmassan. Överflödigt fogmassa skrapas bort med spackel eller liknande redskap.
VIKTIGT! Vänta med att foga tills du är klar att montera de yttre gipsskivorna.

3 De yttre gipsskivorna monteras. Vi börjar med en hel skiva, som monteras förskjuten med en halv skiva i förhållande till den bakre. Vi kollar nogga att den står lodrätt och håller den sedan på plats med fotliften, så att den går upp till taket.

4 Avståndet mellan skivan och väggen mäts på flera ställen innan vi skär den sista skivan. Här kan ett strykmått vara bra (se Fråga Oss i detta nummer).
TIPS: Det bör vara 1–2 mm luft mot väggen för att skivan ska komma på plats.

Klart på en helg

Söndag 09:00

”Det går snabbt att isolera, men det blir en hel del spill om du har valt standardbredd på 56,5 cm. Det finns 41 cm bred isolering, som passar bättre, men den är inte lagervara på alla byggmarknader.”

Söndag 11:00

Använd mask och arbetshandskar

När man arbetar med mineralull är det förnuftigt att använda både ansiktsmask och arbetshandskar. Vill du skydda dig ytterligare tar du på en skjorta med långa ärmar eller använder en overall.

Söndag 15:00

Det ska vara luft mellan väggen och golvet

Här reser vi väggen på ett betonggolv, och efteråt ska vi lägga golv. Det är därför lätt att se till att det inte finns kontakt mellan väggen och golvbeläggningen. När väggen inte står på golvet kan ljudet inte transporteras från rum till rum via golvet. Om ditt golv är flytande ska du såga av det eftersom flytande golv inte får låsas fast av en tung vägg. Ett flytande golv ska kunna röra sig.

Söndag

Isolera väggen

Utrymmet mellan de dubbla gipsskivorna fyller vi med mineralull.

Man kan inte påstå att mineralullen har goda ljuddämpande egenskaper. Det har den inte eftersom den är ett lätt material. Men här har isoleringen en viktig funktion. Den ska förhindra att det uppstår klanglådeeffekt i väggen, vilket det kan göra om utrymmet mellan skivorna är tomt. Det finns undersökningar som visar att det räcker att fylla igen halva utrymmet med mineralull för att klanglådan ska bli stum. Men mineralull är billig så vi fyller igen hela utrymmet, och vi gör det så noga vi kan. Vi får plats med 70 mm tjock isolering.

1 Isoleringen kan lätt skäras till om du skjuter in en bräda under den översta skivan, där du ska skära, och sedan lägger en bräda ovanpå längs skärlinjen. Skär igenom med kniv eller såg.

2 Isolering kan skäras med olika verktyg. Har du en gammal slö fogsvans, så går det utmärkt med den. Du kan också köpa en särskild isoleringskniv eller rent av använda en brödkniv.

3 Isoleringen böjs en aning och sätts in mellan stålreglarna. Eftersom det är 45 cm mellan reglarna ska isoleringen bli cirka 44 cm bred. Du ska då skära bort cirka 12 cm på bredden.

Väggen görs klar

1 Nu är det dags för gipsskivor på den motsatta sidan av väggen. De monteras och skruvas fast på exakt samma sätt som gipsskivorna på den motsatta sidan. Även här är det viktigt med en fog, som tätas med akustisk tätmassa.

2 Alla skarvar ska spacklas en gång och skruvhuvudena spacklas också över. Det är knappast troligt att du hinner längre på en helg eftersom spackelmassan ska torka helt innan den slipas. Ev. kan det bli nödvändigt att spackla två gånger.

Papperstejp eller självhäftande nylontejp?

När du ska spackla igen skarvarna mellan skivorna finns det två metoder att välja mellan. Papperstejp ger starkast fog, men nylontejp gör att det går snabbare.

Nylontejpen trycks fast på mitten av skarven, och därefter kan du spackla över skarven.

Använder du papperstejp ska du först lägga på spackelmassa och sedan trycka fast tejp i den fuktiga massan. Först nästa dag kan du spackla en gång till, annars skadas tejp.

Mätta ytan

Innan du kan måla eller tapetsera din nya, ljuddämpande vägg, ska den grundas. Annars kommer den torra kartongen och gipsen att suga till sig all färg eller suga fukten ur tapetklistret. Grunda med en primer.

Primern kan rullas eller penslas på. Nästan alla primer är tämligen tunnflytande och rinner längs armarna på dig. Välj därför en av de nya typerna som är trögflytande. Skydda golvet mot stänk.

Välj en stor slipsula

Spackelmassan hinner inte torka på söndagen, så du måste vänta till måndag med att slipa. När du sedan slipar är det en fördel att använda en mycket bred slipkloss, som täcker hela skarven. Sådana slipklossar finns, och vi kallar dem slipsulor. De kan monteras på teleskopskaft, och det är praktiskt för då slipper du klättra på stege för att kunna slipa den övre delen av väggen.

Slipsulan är bra vid slipning av breda skarvar.

Det är imponerande hur mycket en gipsvägg kan dämpa ljudet från en tonåringsrum, när man har varit noggrann. Gipsskivor och stålreglar är lätta att arbeta med så arbetet har gått riktigt fort.

